

Főtiszteletű Püspök úr! Nagytiszteletű esperes úr! Nagytiszteletű hölgyek és urak! Kormány megbízott asszony! Polgármester úr! Gondok urak! Tisztelt presbitériumi tagok, kedves jelenlegi és volt kollégák, kedves diákok, Kedves határon túli nagydobronyi, négyfalusi és pacséri testvéreink, kedves lengyelországi és szlovák barátaink, tisztelt vendégeink! Iskolánk alapításának 300 éves évfordulóján tisztelettel köszöntöm mindazokat, akik jelenlétükkel megtisztelik rendezvényünket és a mai napon együtt ünnepelnek iskolaközösségünkkel

Több mint negyven éve elsős gimnazistaként álltam a szomszéd város Karcag, akkor Gábor Áronról elnevezett gimnáziumának tanulójaként egy forró őszi nap, az iskola hátsó udvarában. 15 évesen alig értettem, miért a nagy sürgölődés, miért a kézilabdapályán kék zászlókkal övezett többórás ünnepség, amit az iskola alapításának tricentenáriuma okán rendeztek az akkori intézményben. Később vált csak igazán érthetővé számomra, hogy az a nap a kötődésről és az iskolai szereplőket az intézményhez és egymáshoz láncoló kapcsolatokról szólt. Most abban a kegyelemben részesülhettem, hogy felnőttként, a kisújszállási Móricz Zsigmond Református Kollégium, Gimnázium, Szakgimnázium és Általános Iskola vezetőjeként újraélhetem és megtapasztalhatom egy ilyen iskolaalapítási évforduló fennköltségét, rendezvényei szervezésének izgalmát és az afelett érzett örömet, hogy ilyen sokan elfogadták invitálásunkat és részt vesznek mai ünnepi alkalmunkon és az elkövetkező napok rendezvényein.

Akkori tapasztalataim okán azonban fejtörést okozott számomra, hogy jelenlegi tanulóinknak hogyan adjuk át annak üzenetét, amit szeretett iskolánk, a mostani Móricz 300 éves múltja hordoz számukra. Mit jelent és mit kell, hogy jelentsen 300 év egy iskola történetében és mi szükséges ahhoz, hogy mai diákjaink tizenéves lelkében ne csak megfakuló emlékképként, hanem maradandó nyomként, vagy még inkább az Alma Materhez örökre odaláncoló kötelékként maradjanak meg ezek a napok. Hogy eltéphetetlen kapocs legyen az, hogy 2017-ben Ti akik most itt tanultok, együtt ünnepelhettek a három évszázados iskola utolsó, több, mint fél évszázadának egykori tanulóival, öregdiákjainkkal, az elmúlt évtizedek alatt itt tanító pedagógusokkal, iskolavezetőkkel, testvériskolákkal, valamint az intézmény sorsát szívükön viselőkkel. Iskolánk névadójának, Móricz Zsigmondnak a sorait hívtam segítségül ennek igazolására: *Én magam nem vagyok az ünneplésnek barátja, bár elismerem, szép a nagy emberi érzés; szép az, tömegbe gyűlni, s együtt dicsérni az Istent. Szép az, ha az emberi lelkek összefonódnak, egységbe tömörülnek, együtt emelik szemüket az égre, és egy ütemben dobban a szívük a magasság felé. Mert hisz ennek a kis emberi életnek, amelybe belepottyantunk, az ad mélyebb értelmet, s értéket; ha legalább vágyani, érezni s ihletni bírjuk a Létezés kozmikuságát.*

Kedves jelenlegi Móriczosok, tekintsetek ennek a gondolatnak a szemüvegén keresztül mai alkalmunkra. Reménységünk szerint így magatok is e három évszázados múltba belepottyánó, de az itt lévő lelkek összefonódása által múlthoz és jövőhöz egyaránt kapcsolódó részeknek tekinthetitek. Nemcsak az iskolához való kötődés által, hanem annak az életérzésnek a révén is, amit a mai móriczosság ígér nektek. Egy következő évfordulón lehet, hogy épp benneteket említenek majd az akkori krónikások, a ti kiváló teljesítményitekről szólnak majd az évkönyvek, vagy épp az általatok tervezett vagy épített épületekben tanulhatnak majd a következő századok diákjai.

Vajon gondolta-e, Musnai Mózes lévita tanító, hogy a török hódoltságot követően a város újraterlepedésekor nem csak az írás, olvasás és számolás valamint a latin nyelv tanulására oktatja annak a 40-50 újra letelepedett családnak a gyermekeit, hanem tevékenysége révén majd iskolaalapítóként is tekintenek rá. A későbbi dunamelléki református püspök Török Pál számára sem

az határozta meg vélhetően a gimnáziumi rektori tevékenységét, hogy egykor majd a hálás utókór az első állandó iskola vezetőjeként vagy a XX. századi református általános iskola névadójaként tekint vissza rá. A 17 éves Arany János számára is inkább kereseti lehetőségbe való menekülés volt a kisújszállási tanítóság vállalása, mintsem annak szándéka vezérelte volna, hogy legnagyobb magyar költőnk egyikeként majdan iskola viselje nevét abban a városban, ahol egykor egy évet töltött. A nyolcosztályos gimnázium neves igazgatói, az első direktor Nagy László, a gyűjteményt alapító Jermy Gusztáv, a 48-as elveihez és kiállításához élete végéig ragaszkodó Keszi-Hajdú Lajos, Móricz nagybátyja a tudós tanár Pallagi Gyula, vagy épp az Arany kutatóként országosan is elismert Szeremley Barna tevékenységét valószínűleg szintén nem befolyásolta az, hogy később évkönyvek lapjain emlékeznek rájuk, vagy épp teret vagy iskolamúzeumot neveznek el róluk. Mindnyájan csak tették azt, amit rájuk osztott feladatként kaptak. Kemény munkával, iskolájuk iránt érzett feltétlen elkötelezettséggel, Istentől kapott kapott talentumukkal szolgálatot teljesítettek, melynek eredményeként fennmaradt és él az általuk is formált iskola. Örökségük szellemében mi mai utódok, pedagógusok, diákok, egyházi és városi vezetők, intézményhez kötődők és az intézményt valamilyen módon szeretők, saját munkánkat hozzáadva, az irántuk érzett tisztelettel és hozzájuk hasonlatos elkötelezettséggel, próbáljuk a ma céljainak megfelelően folytatni a megkezdett munkát. Meggyőződésem, hogy ha valaki ennek az iskolának a közösségben szocializálódott, akkor ezáltal lesz egy nemzedékeket később összekapcsoló identitása. Mindössze csak azért, mert ugyanazokat a helyeket ismeri, tudja, hogy a szertári csontváz feje asszony, a teste ember, ismeri a Pallagi tér névadóját, vagy épp Csukás István költeményeit és a mesealakjait mintázó szobrokat. Nemcsak itt nőttek fel a ma és tegnap iskolásai, de itt éltek át első fontos élményeiket, itt rögződött bennük az aktuális kor diákindulója, vagy a fákon ülő baglyok huhogása. Emlékektől fűtve majdan csak ennek az iskolának a jelenlegi és volt diákjai és tanárai képesek ezeket az élményeket újra és újra felidézni. És erre szolgál ez a mai ünnepség is, ami a mennybemenetel ünnepén, a 300. évforduló kapcsán kíván összekötni nemzedékeket egygé forrasztani azt a három századot, melyben múlt, jelen és jövő olvad egygé. Eleink tisztelete mai emlékező ünnepünk, hisz, mint ahogy Sütő András is írja: *Önmagát becsüli meg minden nemzedék azáltal, hogy tudomásul veszi: a világ nem vele kezdődött.*

Tisztelt egykor volt diákjaink! Biztos vagyok benne, hogy ha nem létezne Öregdiákok Baráti Köre, ha nem lennének rendszeresek helyi és budapesti találkozók, ha nem lett volna folyamatos érdeklődés és segíteni akarás mostani rendezvényeink szervezésében vagy évkönyvünk elkészítésében, akkor talán ez az iskola sem létezne. A különböző korosztályok jelenléte ünnepségünkön, holnapi gálánk volt és mai diákok által megvalósítani kívánt produkciói, vagy szombati együttbálozásunk is mind azt igazolja, hogy az iskolához tartozás identitást teremtő, nemzedékeket összekötő és iskolát fenntartó illetve megtartó erő. Összetartó közösségük hűségét, őszinte intézményhez fűződő kapcsolatát, és mindenkori támogatásukat ehelyütt csak egy Jean Vanier-től származó idézettel tudom megköszönni: *A közösség valahová tartozás és nyitottság, ugyanakkor szeretet is minden ember iránt. Más szóval úgy is mondhatnánk, hogy a közösséget ez a három tényező határozza meg: minden embert szeretni, egymással szorosán összetartozni, és megélni a küldetésünket.* Ezek a gondolatok is igazi kapocsként szolgálhatnak iskolánk egyes generációi között.

Tisztelt volt és jelenlegi pedagógus kollégák! Kedves jelenlévő egykori intézményvezetők! Az iskola mindenkori arcát leginkább pedagógusai testesítik meg. Ami a fejek és lelkek 4, 5 vagy 8 esztendőn keresztül történő pallérozásában az elmúlt három évszázadban az iskolánkban zajlott az zömmel, ha nem kizárólag a tanári-pedagógusi munka indikátora. A visszaemlékezésekben olvasott, a találkozókön hallott, és a személyes véleményekben tolmácsolt információk mind megerősítenek

ebben. Önökkel, veletek együtt abban bízom, hogy e háromszáz év mindenkori pedagógusai, mindig is olyan értéket közvetítettek, ami nem csak a tablók képeiről, a könyvtári tanulmányokból vagy szertári eszközök, preparátumok, feladatok révén köszönnek vissza ránk, hanem ott vannak a tanítványok alkotásaiban, munkájában, világszemléletében, érzéseiben, de gyermekeik és unokáik nevelésében is. Ez is olyan kapocs és kötőanyag, mely közösségformáló valamint éltető reményt is jelent iskolánk további évszázadaihoz.

Kedves Kisújszállásiak! Tisztelt Polgármester úr!

Intézményünk jelenlegi épülete 1894-ben épült a város és az egyház példaértékű együttműködésének eredményeként. A jelenlegi helyzet a korabelivel teljesen analóg. A város épületeiben, de az egyházközség fenntartásában működő intézmény esetében ma is feltétlen igény és kötelesség a harmonikus együttműködés és az, hogy iskolánk református egyházunknak és a városnak is meghatározó intézménye legyen. Ennek mentén törekszünk e kapocs és kötelék fenntartására, erősítésére, mert a Móricz éppúgy református iskola, mint amennyire kisújszállási intézmény.

Tisztelt vendégeink! Kedves együtt ünneplő gyülekezet!

A nemzedékek és korok közötti kapocs újabb láncszemének szánt mai ünnepségünk minden résztvevőjének kívánom, hogy jelentsenek továbbra és mindig is, iskolai éveik olyan lelket és elmét tápláló éteket, melyek segítenek mindennapjaikban, erőt, hitet adnak és megértetik az elmúlt három évszázad főbb mondanivalóját, mint ahogy ennek nyomán sikerült hozzám is eljutnia, évről-évre egyre pontosabban, annak a 41 évvel ezelőtti forró őszi délelőtti ünnepség üzenetének. Legyen ez úgy, hogy volt illetve jelenlegi iskolánk szellemiségéhez méltón éljük és tesszük dolgainkat, büszkén arra, hogy diákjai, dolgozói vagyunk vagy lehettünk Alma Materünknek, hogy annak mindenkori közössége is büszke lehessen ránk. Ünneplő közösségünk minden egyes tagjának Thomas Mann gondolataival kívánok erőt, hitet, kitartást, jó egészséget és kisújszállási diákságukra vagy tanárságukra büszke esztendőket.

*A múltat ünnepelni szép dolog, ha az embernek a jelent és a jövőt illetően rendben van a szénája...
Kellemes az ősökre emlékezni, ha az ember egynek tudja magát velük, és tudja magáról, hogy
mindenkor az ő szellemükben cselekedett.*

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!